

Fakulteter/NFH
TMU/UB/U-vett
Sentrene
Tjenestemannsorganisasjonene
Studentstyret

Deres ref.:

Vår ref.: 200602658-10/HENI/011.0

Dato: 13.11.2006

HØRINGSdokUMENT - DET NYE UNIVERSITETET

I. INNLEDNING

Hvorfor fusjon?

Styrene ved Universitetet i Tromsø og Høgskolen i Tromsø ser store muligheter gjennom en integrasjon av de to institusjonene og fattet enstemmig et intensjonsvedtak om fusjon i mars. Ved å forene kreftene kan Universitetet i Tromsø og Høgskolen i Tromsø bedre møte de felles utfordringene som vi står overfor innenfor forskning, utdanning og regional utvikling.

Etter intensjonsvedtaket har styrene vært opptatt av sikre tilstrekkelig fakta for å kunne fatte endelig vedtak om fusjon. Som ledd i dette arbeidet ønsker vi å involvere ansatte og studenter til å ta aktivt del i prosessen med å skape *det nye universitetet*. Gjennom en bredt anlagt høringsprosess og aktiv medbestemmelse fra våre ansatte skal vi sammen forme en ny og unik institusjon innenfor forskning og høyere utdanning i Norge.

Styrene har utarbeidet en programerklæring som synliggjøre det nye universitetet. Programerklæringen følger som vedlegg til høringsdokumentet og danner grunnlaget for høringen.

Visjonen for det pågående arbeidet er:

Vi skal skape et nasjonalt og internasjonalt kraftsenter for kompetanse, vekst og nyskapning i nordområdene.

Det går likelydende høringsbrev til begge institusjoner med **høringsfrist 15.2.2007**.

Vi ser fram til mange gode innspill.

Vennlig hilsen

Jarle Aarbakke
rektor

Lasse Lønnum
universitetsdirektør

UNIVERSITETSDIREKTØREN

Universitetsdirektøren

Universitetet i Tromsø, No-9037 Tromsø, tlf 77 64 40 00, e-post postmottak@uit.no, <http://uit.no>
konsulent Hilde Elisabeth Nilsen, tlf 77 64 49 86, faks 77 64 47 60, e-post forkontoret@adm.uit.no

Bakgrunn

Samarbeid og fusjonssamtaler i 15 år.

Som de fleste vil vite er ikke tankene om et tett samarbeid og eventuell sammenslåing av ny dato.

- I 1991, i tilknytning til Gudmund Hernes' høgskolereform, ble det ført samtaler mellom de daværende fire høgskolene i Tromsø og Universitetet i Tromsø om sammenslåing av institusjonene. Hernes var imot disse planene og resultatet ble to høyere utdanningsinstitusjoner i Tromsø. I forlengelsen av dette ble en intensjonsavtale inngått om faglig og organisatorisk samarbeid.
- Vinteren 1999 tok daværende rektorer og direktører initiativ til nye samtaler og dette resulterte i at Niemi-utvalget ble nedsatt. Niemi-utvalget¹ konkluderte med at Universitetet i Tromsø og Høgskolen i Tromsø sto foran et veivalg når det gjaldt framtidig samarbeid og institusjonelle relasjoner, og et enstemmig utvalg anbefalte full sammenslåing. Slik utvalget så det, burde Universitetet i Tromsø og Høgskolen i Tromsø videreutvikles innenfor rammen av én institusjon. Utredningen "*Venner for livet?*" fikk en bred behandling ved begge institusjonene, men styrene konkluderte da med at tiden ikke var moden for å gå videre med fusjonsplanene. I stedet ble det innenfor eksisterende institusjonsrammer vedtatt en samarbeidsavtale.
- På felles styreseminar om videre samarbeid mellom Universitetet i Tromsø og Høgskolen i Tromsø den 23.03.06 vedtok styrene en intensjon om å starte fusjonsprosessen på nytt. I etterkant av dette intensjonsvedtaket har styrene behandlet faktadokument, bakgrunnsdokumentasjon og programerklæring for fusjonen.

Sentrale utviklingstrekk

En rekke sentrale utviklingstrekk og faktorer har bidratt til at styrene nå ønsker å utrede mulighetene for en fusjon. Nedenfor nevnes noen:

- Høgskolen i Tromsø og Universitetet i Tromsø er både samarbeidspartnere og konkurrenter. Vi konkurrerer i dag om studenter, studieplasser, FoU-bevilgninger, etablering av studier, videreutdanningsstudenter, nybygg og politikernes oppmerksomhet. Det antas at konkurransementaliteten ville bli sterkere enn samarbeidsånden i årene som kom. De generelle positive synergieffektene for undervisning og forskning ved en sammenslåing vil være at fagmiljøene blir større og dermed sterkere på både forsknings- og undervisningssiden. En større utdanningsinstitusjon med et bredere fagtilbud ville bli mer attraktiv for søkerne til høyere utdanning. Dette vil også bety at Tromsø-miljøet ville bli mer konkurransedyktig i en vanskelig rekrutteringssituasjon.
- Den tradisjonelle arbeidsdelingen mellom høgskoler og universitet er i ferd med å viskes ut. Vi har fått to nye universiteter (Universitetet i Stavanger og Universitetet for miljø- og biovitenskap), to andre høgskoler arbeider for å bli universiteter (Høgskolen i Agder og Høgskolen i Bodø) og Høgskolen i Lillehammer, Høgskolen i Gjøvik og Høgskolen i Hedemark har planer om etablering av innlandsuniversitetet. I Trondheim har NTNU og Høgskolen i Sør-Trøndelag "ført samtaler" om en felles institusjon i Trøndelag.

¹ *Venner for livet? En utredning om forholdet mellom Høgskolen i Tromsø og Universitetet i Tromsø, september 2000*

Den samme utviklingen finner vi også internasjonalt, hvor grensene mellom de ulike institusjonskategoriene er i ferd med å viskes ut. Universiteter og høyskoler slås sammen og profesjonshøyskoler blir forskningsbaserte og endrer kategori til universitetet. Det har, både i USA og Europa, kommet en sterk vekst i masterprogrammer knyttet til de tradisjonelle kortvarige profesjonsutdanningene.

- De høyere utdanningsinstitusjonene i Norge er underlagt det samme lov- og regelverket. Høgskolene har blitt fått krav om forskningsbasert undervisning og skal drive med forskning og utvikling innenfor sine fagfelt og delta i regional utvikling. Universiteter og høyskoler har langt på vei fått felles visjoner og idealer.
- De høyere utdanningsinstitusjonene i Norge fikk fra studieåret 2002/2003 felles gradssystem. Høgskolen i Tromsø har en studieprogramportefølje med stort innslag av tradisjonelle, bachelorutdanninger og har to søknader inne hos NOKUT for akkreditering for master. Høgskolen i Tromsø har god og stabil rekruttering til de fleste av studieprogrammene. Universitetet i Tromsø tilbyr studieprogrammer på bachelor-, master- og phd-nivå innenfor mange av de tradisjonelle, akademiske fagdisiplinene. I tillegg inngår langvarige (5-6 år) profesjonsstudier som medisin, odontologi, psykologi og jus i studieprogramporteføljen. Universitetet i Tromsø har en stor og til dels fragmentert studieprogramportefølje sett i forhold til det totale antall studenter og de samlede ressursene som universitetet disponerer.
- De høyere utdanningsinstitusjonene i Norge er underlagt samme kvalitetsorgan (NOKUT) som stiller samme krav til kompetanse og faglig nivå til samme type utdanning, uansett institusjonstype.
- Det er stor oppmerksomhet om nordområdene og her ligger kanskje Norges viktigste utenrikspolitisk utfordring framover. I et fremtidig Nord-Norge er det viktig at vi bygger opp et robust kompetansemiljø i Nord og Tromsø vil være et lokomotiv i utviklingen av landsdelen. Denne utviklingen utfordrer institusjonene til å bygge opp og videreutvikle sterkere forskningsmiljøer og undervisningstilbud som kan møte nasjonale behov innenfor en rekke områder.

Styrene ved de to institusjonene mener at institusjonene best møter utfordringene og tar mulighetene i bruk ved å forene krefter og sammen skape et nytt universitet.

Det nye universitetet i størrelse

Samlet har i dag Universitetet i Tromsø 6 fakulteter og Høgskolen i Tromsø 4 avdelinger:

Universitetet i Tromsø	Høgskolen i Tromsø
Det juridiske fakultet	Avdeling for helsefag
Det humanistiske fakultet	Avdeling for ingeniør- og økonomifag
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	Avdeling for kunstfag
Det medisinske fakultet	Avdeling for lærerutdanning
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	
Norges Fiskerihøgskole.	

Det er ikke store forskjeller på organisering ved institusjonene med unntak av at Universitetet har 3 beslutningsnivåer, mens Høgskolen har 2. Videre har Universitetet i Tromsø delt ledelse på fakultetsnivå, mens Høgskolen i Tromsø har enhetlig. Universitetet har åremålstilsatte instituttledere og Høgskolen har åremålstilsatte studieledere. Begge har delt ledelse på institusjonsnivå.

En statisk videreføring av nøkkeltall for de to institusjonene slik de er i dag, vil gi følgende bilde av det nye universitetet:

	HiTø	UiTø	Samlet
Økonomisk ramme:			
Tilskudd fra UFD og andre departement (2005)	231.242.000	1.156.544.00	1.387.786.00
Tilskudd fra NFR (2005)	489.000	157.240.000	157.729.000
Inntekt fra oppdragsvirksomhet (2005)	25.256.000	170.572.000	195.828.000
Andre inntekter (2005)	404.600	60.452.000	60856600
Sum:	257391600	1544808000	1802199600
Antall stillinger (pr. 30.11.05):			
Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger	223	1 002	1225
<i>Herav antall stipendiater (finansiert over statsbudsjettet)</i>	7	185	192
Administrative stillinger	85	448	533
Tekniske stillinger	25	291	316
Drifts- og vedlikeholdsstillinger	21	87	108
Sum:	361		
Studenter:			
Registrerte, egenfinansierte (høst 2005)	2 798	5 763	8 561
Produserte studiepoeng (hele 2005)	2 089	3 767	5 856
Produserte kandidater (2005)	485	733	1 218
Doktorgrader	0	551	551
Opptak (2005)	1 445	3 622	5 067

FoU-virksomhet*:			
Doktorgrader 2005	0		
Publikasjonspoeng 2005	14	666	680
EU-inntekter 2005 (totalt)	292	11 590	11 882

*Formidlingsaktiviteten er ikke inkl. i tabellen over

II. Neste fase krever bred involvering

Arbeidet hittil har vært konsentrert rundt å få fram nødvendig faktadokumentasjon for en strategidiskusjon mellom ledelsen og styrene i de to institusjonene. Denne prosessen har konkludert med at en fusjon mellom de to institusjonene nå er det beste alternativet.

Det er samtidig helt klart at de målene og mulighetene som ligger foran oss kun kan realiseres gjennom et bredt og konstruktivt engasjement fra medarbeidere og studenter på alle nivåer. Neste fase i denne prosessen er derfor en bredt anlagt høringsrunde – hvordan kan vi på beste måte realisere de mulighetene som ligger foran oss? Alle medarbeidere og studenter inviteres og oppfordres til å ta aktivt del i dette arbeidet.

Styrenes programerklæring ”**Et nytt universitet i nord**” danner utgangspunktet for høringsrunden. For å sikre en bredest mulig prosess gjennomføres høringsrunden i tre ulike ”kanaler”:

1. Tilbakemeldinger fra avdelinger, fakulteter, institutter og studentorganer

Dette notatet sendes til avdelinger/fakulteter, tillitsvalgte og studentorganisasjonene på høring. For nærmere omtale vises det til punkt III under.

2. Tverrinstitusjonelle grupper

Parallelt med høringsprosessen nedsettes det arbeidsgrupper, ”tenketanker”, innen områder hvor institusjonene har overlappende kompetanse og tilbud. Gruppene skal komme med innspill til styrene med forslag som kan bidra til å oppfylle ambisjonen om at den nye institusjonen skal gi tilbud som er kvalitativt gode og i tråd med samfunnets og næringslivets behov i nord. Dette omfatter både utdanningstilbud og forskningsvirksomheten. Forslagene kan omfatte nye mulige forskningsfelt, ny organisering av forskningsvirksomheten og forslag til studieprogramportefølje m.m.. Det skal etableres ”tenke-tanke” grupper innenfor følgende områder: helse, teknologi, økonomi, lærerutdanning og kunst og kulturfag. Gruppene skal settes sammen av ansatte og studenter på tvers av institusjonsgrensen.

3. Individuelle tilbakemeldinger

Det er etablert en egen hjemmeside for prosjektet hvor bl a dokumentasjon, styresaker og informasjon om fusjonsplanene er lagt ut: <http://uit.no/fusjonsprosessen>. En vesentlig hensikt med denne hjemmesiden er å gi en enkel mulighet for å komme med innspill, spørsmål og kommentarer. Den er åpen for alle medarbeidere og studenter.

III. Høring

Nedenfor er målene og fokusområdene i programerklæringen gjengitt og vi inviterer studenter og ansatte til innspill i forhold til forventninger, muligheter og kommentarer til de ulike punktene.

Spørsmålene som er stilt må nødvendigvis ikke besvares enkeltvis. De er like mye tenkt som stikkord og vi om innspill på utforming av det nye universitetet.

Et nytt universitet i nord

Mål

Vi skal etablere et breddeuniversitet der grunnforskning og disiplinært forankret utdanning, sammen med praksisnær profesjonsutdanning og profesjonsforskning, får gode utviklingsvilkår innenfor samme institusjon.

Kvalitet og relevans vil være viktige elementer for utviklingen både i utdanningene og i forsknings- og utviklingsarbeidet.

Det ønskes innspill for eksempel på:

- Hvilke forventninger har du/dere til det nye universitetet?
- Hvilke verdier og kulturelle særtrekk skal prege det nye universitetet?
- Hva bør visjonen til det universitetet fokusere på?
- Innenfor hvilke områder har det nye universitetet særlige muligheter til å bli ledende innenfor det norske universitetsmiljøet?
- Hvilke verktøy skal brukes og hvilke grep kan tas for at kvalitet og relevans skal bli fremtredende?
- Hvilke synergier ser du/dere, og hvor er de største utfordringene i forhold til å realisere dette i praksis?

Forskning og utvikling

Det nye universitetet skal videreutvikle forskningsaktiviteten i eksisterende fagmiljøer på områder med særlig relevans for nordområdene. Utvalgte forskningsmiljøer skal prioriteres og skal kunne hevde seg i den internasjonale forskningsfronten.

Det nye universitetet skal ha økt fokus på forskning og utviklingsarbeid innenfor praksis- og profesjonsfeltet, og fagmiljøene skal kunne dra nytte av et større og bredere forskningsmiljø.

Det ønskes innspill for eksempel på:

- Hvilken profil skal det nye universitetet ha på forsknings- og utviklingsvirksomheten?

- Hvilke muligheter gir det nye universitetet i forhold til utvikling av forsknings- og utviklingsvirksomheten?
- Hvilke områder skal spesielt vektlegges, og innenfor hvilke områder vil det nye universitetet ha muligheter til å ligge i den internasjonale forskningsfronten?
- Hvilke synergier ser du/dere, og hvor er de største utfordringene i forhold til å realisere dette i praksis?

Utdanningstilbud

Det nye universitetet skal gi et bredt utdanningstilbud på ulike nivå - så vel tradisjonelle akademiske disiplinstudier som yrkes- og profesjonsstudier. Fagporteføljen skal dekke behovene i samfunnet, samtidig som breddeuniversitetets kvaliteter opprettholdes. Det skal også utvikles nye kombinasjoner av studier basert på kompetansen i de to fusjonerte institusjonene, eksempelvis innen teknologi, økonomi, helsefag og kunstfag.

Det ønskes innspill for eksempel på:

- Hvilke profil skal det nye universitetet ha på utdanningene?
- Hvilke fagområder skal prioriteres i forhold til å dekke behovene i nordområdet?
- Hvilke nye fagområder kan utvikles i det nye universitet?
- Er det områder som vi dag har på begge institusjonene som bør samordnes og hvordan kan vi gjøre det?
- Hvilke synergier ser du/dere internt og hvor er de største utfordringene i forhold til å realisere dette i praksis?

Samfunnsansvar

Det nye universitet skal være fremtredende i den nasjonale utviklingen av nordområdene og skal bidra til økt nyskaping og verdiskaping i samhandling med samfunns- og næringslivet.

Det ønskes innspill for eksempel på:

- Hvor mener du de beste synergieffektene er i forhold til omgivelse?
- Hvilke muligheter ligger i en fusjon mellom Høgskolen i Tromsø og Universitetet i Tromsø?
- Hvordan kan det nye universitetet bidra til økt nyskaping og verdiskaping i nordområdet?
- Hvordan får vi synliggjort for omgivelsene de ressursene og den kompetansen vi har å bidra med?
- Hvordan kan det nye universitetet møte utfordringene omkring samfunnskontakt, regional utvikling og randsoneraktivitet?

Fusjonsprosessen

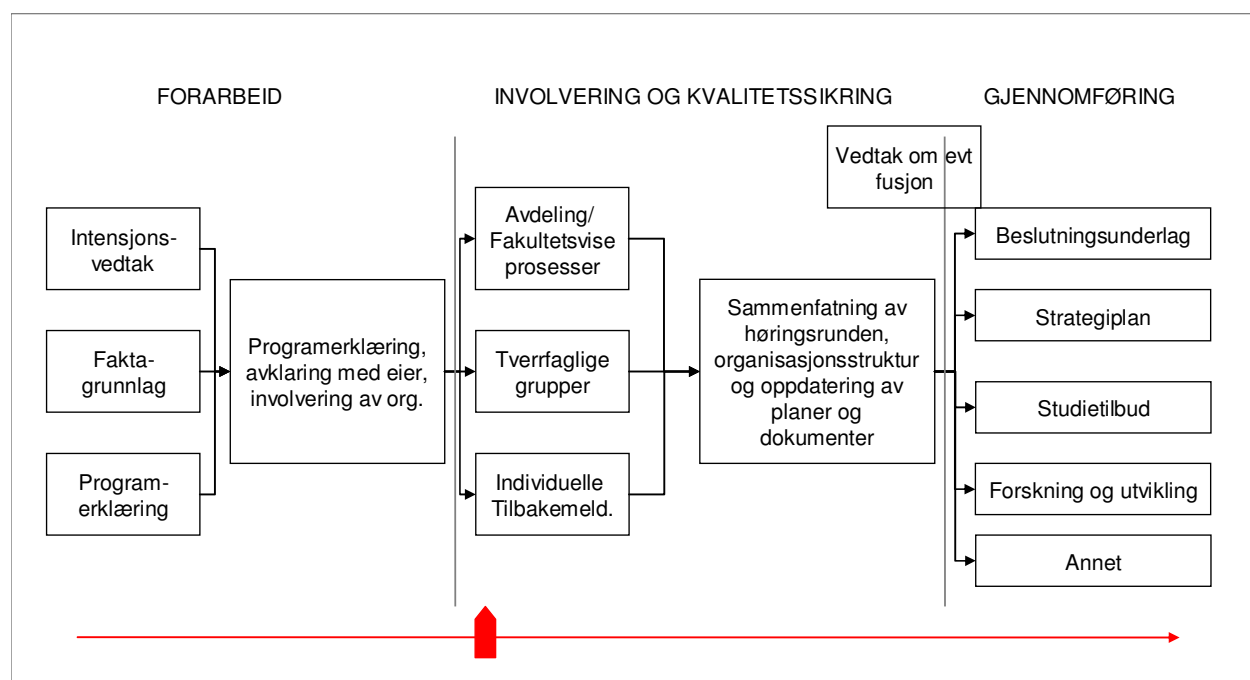
Sammenslåingen skal skje mellom to likeverdige parter og målsetningen er full integrasjon i en ny type institusjon. I arbeidet skal det støttes opp under en positiv kultur som bygger på de beste sidene ved de to organisasjonene.

Det ønskes innspill for eksempel på:

- Hva er de beste sidene ved de to institusjonene i dag?
- Hvilke ting må vi spesielt ta tak i for å lykkes med fusjonsprosessen?
- Er det elementer som ligger utenfor programerklæringen som burde komme med?
- Hvilke ting ved Universitet og Høgskolen opplever du/dere som særlige verdifulle å ta med seg i det nye universitet? Legg særlig vekt på hva du/dere opplever som sterke sider ved ”den andre institusjonen”.

IV. Veien videre

Framdriftsplan ikke ferdig utarbeidet, men foreløpig arbeides det etter følgende grovkisse:

En eventuell fusjon må av praktiske hensyn trolig skje ved et årsskifte og tidligst iverksettelsesdato er trolig 1.1.2009

Ansattes rettigheter

De ansattes rettigheter vil stå sentralt under arbeidet med fusjonen. Det vurderes å innhente en egen, uavhengig vurdering om medarbeiderens rettstilling og rettigheter ved slike prosesser som dette. Dette vil bli gjort i samarbeid med de tillitsvalgte.

Nedbemanning er ingen målsetting for fusjonen. Det nye universitetet skal imidlertid gjennomføres som en integrasjon mellom to selvstendige institusjoner hvor hensikten er å skape noe kvalitativt nytt. Dette kan innebære bl.a. endret struktur og endret studietilbud. Enkelte ansatte vil derfor måtte forholde seg til endringer både når det gjelder organisering og arbeidsoppgaver. Det er et siktemål å ivareta alle ansatte på beste måte i tråd med lov, hovedavtale og tariffavtale.

Studentenes rolle

Høringsnotatet går også til studentenes organisasjoner. Studentene representerer på mange måter den viktigste målgruppen for institusjonenes arbeid og deres medvirkning i fusjonsprosessene viktig for et vellykket resultat.

Om NOKUT

I NOKUTs *Forskrift for standarder og kriterier for akkreditering av studier og kriterier for akkreditering av institusjoner i norsk høyere utdanning* er kravene til stillingskvalifikasjoner i fagmiljøene for de ulike gradene:

- Lavere grads nivå, § 2-1: minst 20 % skal dekkes av ansatte med førstestillingskompetanse
- Høyere grads nivå, § 2-2: minst 50 % skal dekkes av ansatte med førstestillingskompetanse, av disse skal minst 25 % være professorer
- Doktorgradsstudier, § 2-3: minst 50 % skal være professorer, de øvrige skal være førsteamanuenser.

NOKUTs krav til akkreditering vil være et sentralt element i struktureringen av det nye universitetet. Ledelsen vil arbeide videre med nødvendige avklaringer med Nokut og alternative organisasjonsmodeller for å sikre ivaretagelse av kravene i en overgangsfase.

Organisering av prosessen

Organiseringen av prosessen fremover er ikke klar. Forslag til organisering vil bli lagt fram for Universitetsstyret og Høgskolestyret før jul dette år. Det tas sikte på å etablere et prosjektsekretariat og det vil bli benyttet ekstern bistand i hele fusjonsprosessen. Studenter og ansatte vil bli sikret medvirkning.

Høringsfrist

Høringsfristen settes til 15.2.2007.

Det er et lederansvar på de ulike nivåene å sikre at ansatte og studenter gis mulighet til aktivt å delta i prosessen.

For mer bakgrunnsinformasjon vises det til hjemmesida for fusjonsprosessen:

<http://uit.no/fusjonsprosessen>

Vedlegg: Programerklæringen
Organisasjonskart for Universitetet i Tromsø og Høgskolen i Tromsø